منداڵان و قوتابخانە پێویستیان بەتۆیە!

Sorani

ماڵەوەگرنگەبۆ فێربوون لەقوتابخانە

لەگەڵ منداڵەکەت یاری بکە و فێربە

- پاڵپشتیی تۆ بۆ منداڵەکەت لەهی مامۆستا گرنگترە.
- تۆ دەربارەی منداڵەکەی خۆت زۆرتر دەزانیت و دەزانیت چۆن شتی نوێ فێر دەبێت. ئەو زانینەی خۆت بەکاربهێنە.
- دەتوانیت لەگەڵ منداڵەکەت دابنیشیت کاتێک دەرس دەخوێنێت تەنانەت لەو کاتانەشدا کەهەمووی تێناگەیت. لەمنداڵەکەبپرسەکەچی دەخوێنێتەوە.
- دەتوانیت لەگەڵ منداڵەکەتقسەبکەیت سەبارەت بەوەی کەلەقوتابخانە چیان کردووە وچی فێربوون.
- بەشداری کۆبوونەوەی دایکوباوکان بکە بۆ ئەوەی پیشانی منداڵەکەتی بدەیت کەتۆش بەشداریت لەقوتابخانەکە.
- نمونەیەکی باش بەبۆ منداڵەکەت. پیشانی بدەکەتۆ دەخوێنیتەوەو شتی نوێ فێردەبیت.

حەزی فێربوون لەمنداڵەکەتدا دروستبکە

- منداڵی کونجکاو (فزولی) خولْقی فێربوونی زیاترە

- وەڵامی ئەو پرسیارانەبدەرەوەکەمنداڵ دەیانکات، پێکەوەوەڵامەکان بدۆزنەوە.
- کاتێک منداڵەکەت پرسیار دەکات و خۆی وەڵامەکەی دەدۆزێتەوەئافەرینی بکە.
- لەڕێگەی پرسیارکردنەوەلەمنداڵەکەپیشانی بدەکەکونجکاوێتی باشە.

www.fug.no

سەبارەت بەسیاسەتی خوێندن دیدێکی دایکوباوکانەت پێدەبەخشێت.

ووشەی زۆر بەمنداڵەکەت بڵێ

- منداڵەکەت ببەبۆ کتێبخانەو بەو زمانەی کەخۆت بەباشی دەیزانیت ناوی شتەکانی پێبڵێ.
- بەو زمانەی کەخۆت بەباشی دەیزانیت چیرۆکی بۆ بخوێنەرەوەو بگێڕەرەوە.
- لەحاڵەتی نوێدا ئەو وشانەبەکاربهێنەکەمنداڵەکەخۆی دەیزانێت. مانای نوێ بەووشەکان ببەخشە.

منداڵ بەشێوەی جیاواز فێردەبن

هەندێک منداڵ لەڕێگەی ئەمانەی خوارەوەباشتر فێردەبن:

- تۆ ببینن هەمان شت دەکەیت
- سەیری وێنەبکەن
- گوێ لەچیرۆک بگرن یان بەدەنگی بەرز بۆیان بخوێنرێتەوە
- دەست لەشتبدەن و بەتێکەڵی بنووسن
- دەست لەهەموو بەشەکانی لەشەوەبدەن

منداڵەکەت چۆن فێردەبێت؟

گرنگە دایکوباوک خۆیان بەشداری فیربوونی منداڵەکەیانبن و بەشداری کۆبونەوەکانی قوتابخانەلەگەڵ منداڵەکە، کۆبوونەوەکانی دایکوباوکان و چالاکییەکانی تری قوتابخانەبکەن. کاتێک دایکوباوک لەگەڵ قوتابخانەو دایکوباوکەکانی تر ئاشنایەتی پەیدا دەکەن، ژینگەی فێربوونی منداڵەکان باشتر دەبێت. کاتێک دایکوباوکان بەشداری دەکەن:

- تۆڕێکی پەیوەندی بەهێزتر دروست دەبێت و دایکوباوکەکان دەتوانن پشتیوانی یەکتر بکەن و یارمەتی یەکتری بدەن.
- دەتوانن هاوکاری بکەن بۆ ڕێنمایی هاوبەش بۆ منداڵەکان.
- ژینەگەی کۆمەڵایەتی قوتابخانەباشتر دەبێت، گاڵتەپێکردن کەم دەبێتەوە، دەنگەدەنگ کەم دەبێتەوەو مورتاحی زیاد دەکات.
- نەچونی منداڵەکان بۆ قوتابخانەیان کەمدەکاتەوەو منداڵەکان لەقوتابخانەچالاک دەبن.
- مامۆستاکان زانیاری باشتریان لەسەر هەر منداڵێک دەستدەکەوێت و دەتوانن باشتر سەرپەرشتی کارەکانی منداڵەکان بکەن.
- منداڵەکان ئەنجامی وانەکانیان باشتر دەبێت.
- قوتابی زیاتر دواناوەندی تەواو دەکەن و خوێندی باڵا دەخوێنن.

www.fug.no

ئەم سایتەخزمەتگوزارییەکە لە دەستەی هەڵبژێردراوی دایکوباوکان بۆ خوێندنی بنەڕەتی (FUG) (Foreldreutvalget for grunnopplæringen)
وە.

لێرەدا ئەم شتانەهەیە:

- تێبینی سەبارەت بەوەی کە چۆن بەشداری بکەیت لە فێربوونی منداڵەکەت و ڕۆڵی خۆت ببینی لە قوتابخانەدا
- هەواڵ و نموونەی باش بۆ هاوکاری نێوان ماڵەوەو قوتابخانە
- ماددەو ئامۆژگاری باش بۆ پەیوەندیکردنی دایکوباوکان و ئەندامانی FAU [دەستەی کاری هەڵبژێردراوی دایکوباوکانەوە] و SU [دەستەی هەڵبژێردراوی هاوکاری ی تێدایە
- لاپەڕەی تایبەتی بۆ دایکوباوکانی قوتابیانی کەمایەتیی زمانەکان
- لینکی بەسوودی سایتەکانی تری ئینتەرنێت دەربارەی منداڵ، قوتابخانەو پەروەردەی تێدایە.

ئایا دەزانیت کە:

- لەیاسادا هاتووەکەدایکوباوک بەرپرسیاری یەکەمن لەپەروەردەی منداڵ و لەبەرئەوەهاوبەشن لەبەرپرسیارێتی منداڵەکەیان لەقوتابخانەکەشدا؟
- هەموو دایکوباوکێک مافی هەیەقسەی هەبێت لە قوتابخانەی منداڵەکەی؟
- دەتوانیت لەڕێگەی دەستەی هەڵبژێردراوی دایکوباکانەوە، وەک نوێنەری دایکوباوکان، دەستەی کاری هەڵبژێردراوی دایکوباوکانەوە FAU و دەستەی هەڵبژێردراوی هاوکاری SU و هەر دەستەیەکی تری بەڕێوەبردنەوەکاریگەری لەسەر خوێندنی منداڵەکەت دایبنێیت؟
- قوتابخانەدەبێت فێرکردنی گونجاو بۆهەر قوتابیەک دەستەبەر بکات؟
- ئەو قوتابیيانەی کەلەقوتابخانەی سەرەتایی و ناوەندیین و ناتوانن لەفێرکردنی ئاسایی کەڵک وەبگرن مافی هەبوونی فێرکردنیان بەزمانی دایک و فێرکردنی زمانی نەرویجی بەشێوەی تایبەتیی هەیە؟
- ئەو قوتابیيانەی کەناتوانن بەشێوەیەکی تەواو سوود لە وانەپێووتنەوەی ئاسایی وەربگرن مافی هەبوونی وانەپێووتنەوەی تایبەتییان هەیە. دەبێت دایکوباوکەکان خۆیان داوای ئەوەبکەن بەیارمەتی قوتابخانە؟
- دەبێت جەخت لەهاوکاری لەگەڵ دایکوباوک بکرێتەوە سەبارەت بەفرسەتی فێرکردنەکە؟

دەستەی هەڵبژێردراوی دایکوباوکان بۆ خوێندنی بنەڕەتی (FUG) دەستەیەکی هەڵبژێردراوی نیشتیمانییەبۆ وە لەگەڵ ئەو دایکوباوکانەی کەمنداڵەکانیان لەقوتابخانەیە.

ئەوەی بەلای FUG وەگرنگە:

هاوکاری ماڵەوەو قوتابخانە

- لەبواری قوتابخانەدا بەرژەوەندی دایکوباوکان لەبەرچاوبگرێت
- زانیاری دەداتەدایکوباوکان سەبارەت بە چۆنییەتی هاوکاری قوتابخانەو ماڵەوە
- زابیاری دەدات سەبارەت بەوەی کەدایکوباوکان چۆن پشتیوانی مندالەکانیان بکەن
- پشتیوانی کردنی دایکوباوکان و خستنە سەر ئەجێندای ڕۆژی بابەتی سەرەکی وەک ژینگەی ناو قوتابخانە، گاڵتەپێکردن، کۆبوونەوەی دایکوباوکان، کاری قوتابخانە، هتد.

www.fug.no ئەم سایتەسایتێکی پڕ سەرچاوەیەبۆ ئەو دایکوباوکانەی کە منداڵەکانیان لە قوتابخانەیە

دەستەی هەڵبژێردراوی دایکوباوکان بۆ خوێندنی بنەڕەتی
© FUG ٢٠١٠

دەستەی هەڵبژێردراوی دایکوباوکان بۆ خوێندنی بنەڕەتی
www.fug.no
post@fug.no
٢٠١٠© FUG
Layout: Månelyst as
Foto: iStockphoto
Oversatt av Tolketjenesten, september 2010